

LLAEBIO DRAAIT DOOR

29/06/2021

Agenda

- Update Living Lab Agro-Ecologie en Biologische Landbouw
- Activiteiten Terugkomdag
- Voorstelling van projecten rond agro-ecologie en bio:
 - *FabulousFarmers: Katrien Geudens*
 - The pursuit of agroecological principals by flemish beef farmers: Louis Tessier
- Aankondiging partners

Welkom Wim!

Wim Wiertz · 3rd

Lector UC Leuven- Limburg / Projectmedewerker bij Instituut voor Landbouw, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO)

Voeren, Flemish Region, Belgium · [Contact info](#)

Instituut voor Landbouw,
Visserij- en...

KU Leuven

Update LLAEBIO

Inspiratie-event Laat de Bodem voor je Werken

- **Doel webinar:** verbinden van landbouwers die geïnteresseerd zijn in agro-ecologie voor een gezondere bodem en op zoek zijn naar collega's om mee te netwerken en kennis te delen
- In samenwerking met Inagro in het kader van TRANSÆ project.
- Interactieve discussie met focus op systeemaanpak en rol van lerende netwerken in het implementeren van agro-ecologische technieken
- Meer info: www.laebio.be/output

Uitnodiging Inspiratiewebinar:

LAAT DE BODEM VOOR JE WERKEN

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen UNION EUROPÉENNE
EUROPESE UNIE

TRANSÆ

Studiedag Leerkrachten Secundair Onderwijs

Aanleiding:

- Vraag vanuit koepel katholiek landbouwonderwijs om een inspirerende introductiecursus te geven aan leerkrachten omdat AE opgenomen is in de leerplannen 1ste en 2de graad.

Doel:

- Leerkrachten inspireren rond AE en tonen hoe dit in de praktijk reeds wordt toegepast binnen verdienmodellen. We willen dat ze die boodschap meenemen naar hun leerlingen.

Studiedag Leerkrachten Secundair Onderwijs

Aanpak:

- Online studiedag 19/08 van 9u tot 11u
- Plenaire sessie met focus op basisprincipes AE
- Breakout rooms waar dieper ingegaan wordt op projecten rond: dierlijke productie, plantaardige productie en tuinbeheer.
- Vertrekken vanuit de praktijk waarbij telkens via een filmpje of getuigenis iemand met praktijkervaring over het onderwerp verteld.
- Diepgaandere informatie over het onderwerp stellen we online ter beschikking als bronmateriaal voor de lessen
 - HEB JE LESMATERIAAL? Geef het door via llaebio@ilvo.vlaanderen.be
- Leerkrachten kunnen ook aansluiten bij de demodag te PPAE Hansbeke

Demodag PPAE Hansbeke 18/08

← → ↻ 🔒 <https://www.ppaehansbeke.be/nl/agenda/demodag-proefplatform-agro-ecologie-te-hansbeke>

Wordt niet gesyr

PPAE HANSBEKE

Over Proefplatform

Partners

Onderzoeksthema's

Nieuws

Agenda ▾

Contact

NL ▾

Op 18 augustus 2021 bent u welkom op het **PPAE Hansbeke** om een kijkje te komen nemen op het veld naar een verscheidenheid aan gewassen.

Programma

- 12:00 Lunch en infomarkt over projecten en organisaties
- 13:00 Welkomstwoord en inleiding door PHAE – RHEA - ILVO
- 14:00 Begeleide rondgang bij de verschillende teelten, proefopzetten en machines
- 16:30 Netwerkmoment met bezoek standen
- 18:00 Einde

- **LLAEBIO** staat er met een stand. **WELKOM!**

Terugkomdag Activiteiten

- 30/03 Terugkomdag: bespreken werking voorbij jaar en identificeren van activiteiten waar we verder willen op inzetten.

7 activiteiten werden geïdentificeerd

Terugkomdag Activiteiten

- Systeemdenken:
 - Uitwerken van activiteiten die ingaan op methodieken en technieken die helpen om systeemdenken toe te passen
 - Onderzoeken hoe landbouwers hier mee om gaan bij het opzetten van hun bedrijfsvoering?

Terugkomdag Activiteiten

- Communicatie: in gesprek gaan en een gepolariseerd debat vermijden, hoe doe je dat?
 - Organiseren van workshop rond positief communiceren
 - Goede voorbeelden uitwerken of verzamelen en gebruiken in communicatie
 - Wetenschappelijk onderzoek ter onderbouwing van argumenten

Terugkomdag Activiteiten

- Vlaamse pioniers agro-ecologie en biologische landbouw in de kijker plaatsen met reportage

Terugkomdag Activiteiten

- Expertise in beeld
 - Zichtbaarheid geven aan actoren die werken aan de verdere ontwikkeling van agro-ecologie en biologische landbouw
 - Creëren van verbondenheid

Terugkomdag Activiteiten

- Transitie naar agro-ecologie: rol van waarden en normen en de impact op motivatie
 - Inzicht genereren in de gedragsprocessen rond acceptatie AE
 - Motivatiepsycholoog, omgaan met weerstand, ...

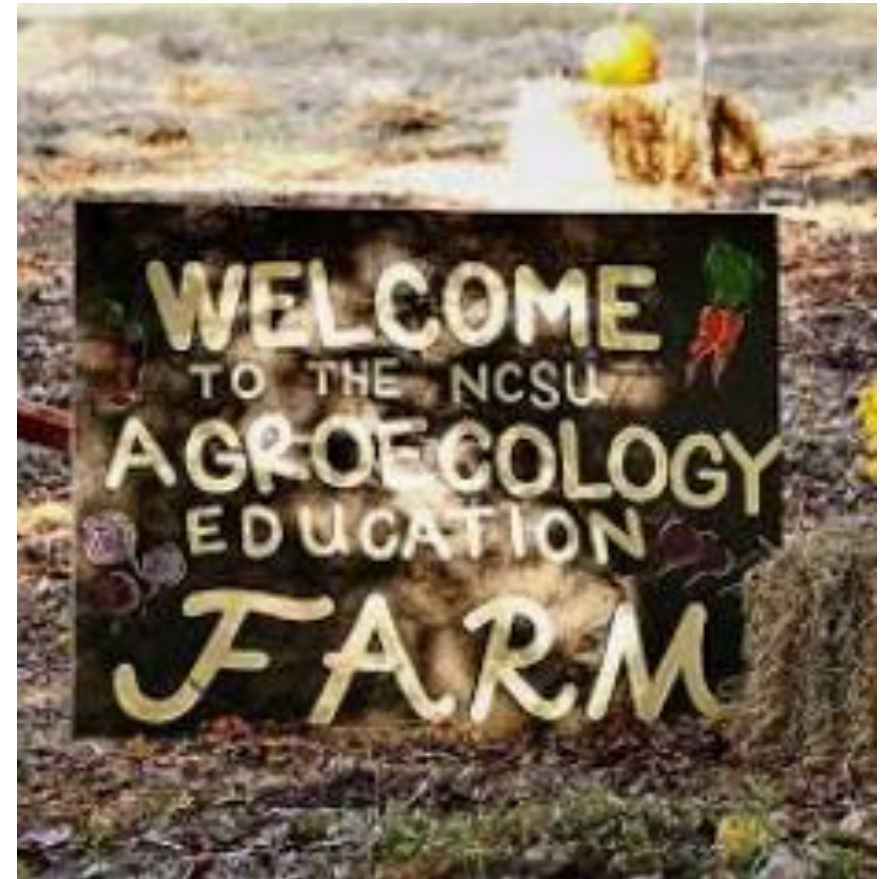
Terugkomdag Activiteiten

- Bundelen info rond specifieke thema's
 - Meer info nodig over bepaalde thema's, hierover communiceren en de vertaalslag maken naar beleidsaanbevelingen.
 - C-opslag en bodemvruchtbaarheid: Bv. Studiedag Carbon Farming i.s.m. Vlaams BioKennisNetwerk
 - Wetenschappelijke kennis over de effecten van AE en BIO op de gezondheid bij mensen
 - AE en loonwerk

Terugkomdag Activiteiten

- Agro-ecologie en biologische landbouw in onderwijs
 - Studiedag AE voor leerkrachten secundair landbouwonderwijs
 - Hoger onderwijs: vragen over stages, thesissen, ...
 - I.s.m. werkgroepen AE en Biologische Landbouw in onderwijs getrokken vanuit Departement Omgeving en Departement Landbouw

Hoe gaan we nu verder?

- We sturen een uitnodiging naar de groep die werkt rond de activiteit om een datum vast te leggen voor een eerste bijeenkomst. Eerste bijeenkomst is voorzien voor september.
- De groep bepaalt dan verder de activiteiten.

Terugkomdag Activiteiten

- Invullen google form: link in chat

Voorstelling projecten partners

Interreg

EUROPEAN UNION

North-West Europe

FABulous Farmers

European Regional Development Fund

LLAEBIO draait door 29/6/2021

Katrien Geudens

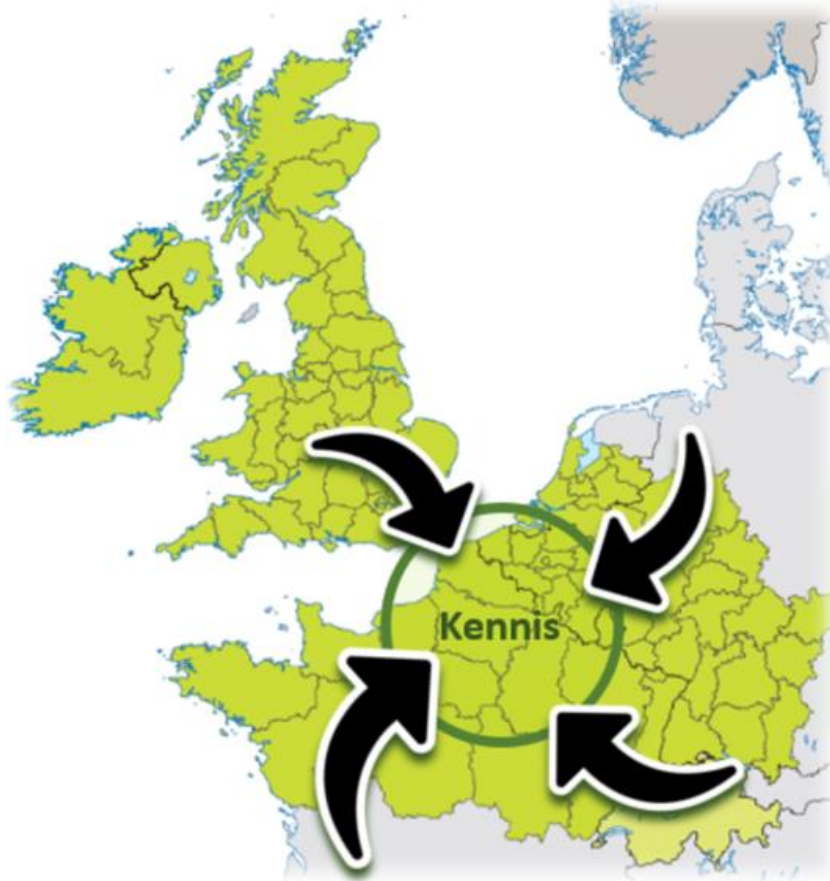
APB Hooibeeckhoeve

Voorstelling project

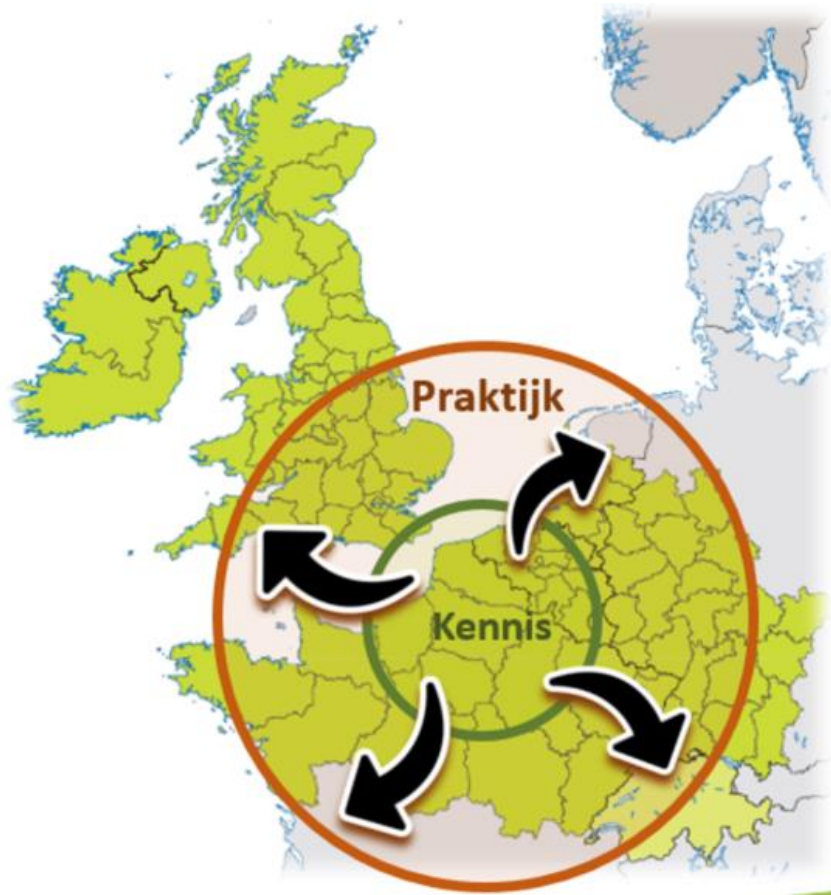
<https://www.youtube.com/watch?v=KnihQKzkjo8>

Kennis bundelen rond FAB

- Bestaande kennis samenbrengen
- Beschikbaar stellen voor de verschillende pilootgebieden
- Vliegende experts → bezoek & advies aan pilootgebieden

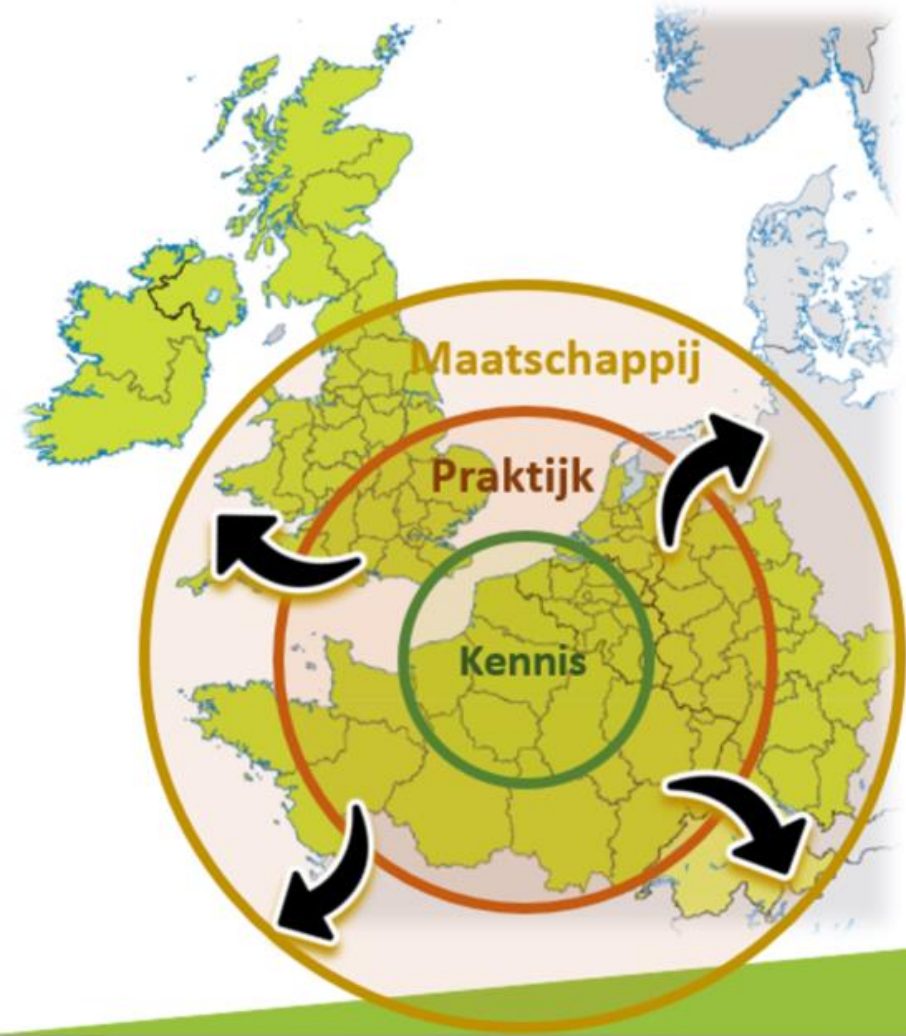
FAB-maatregelen stimuleren bij landbouwers

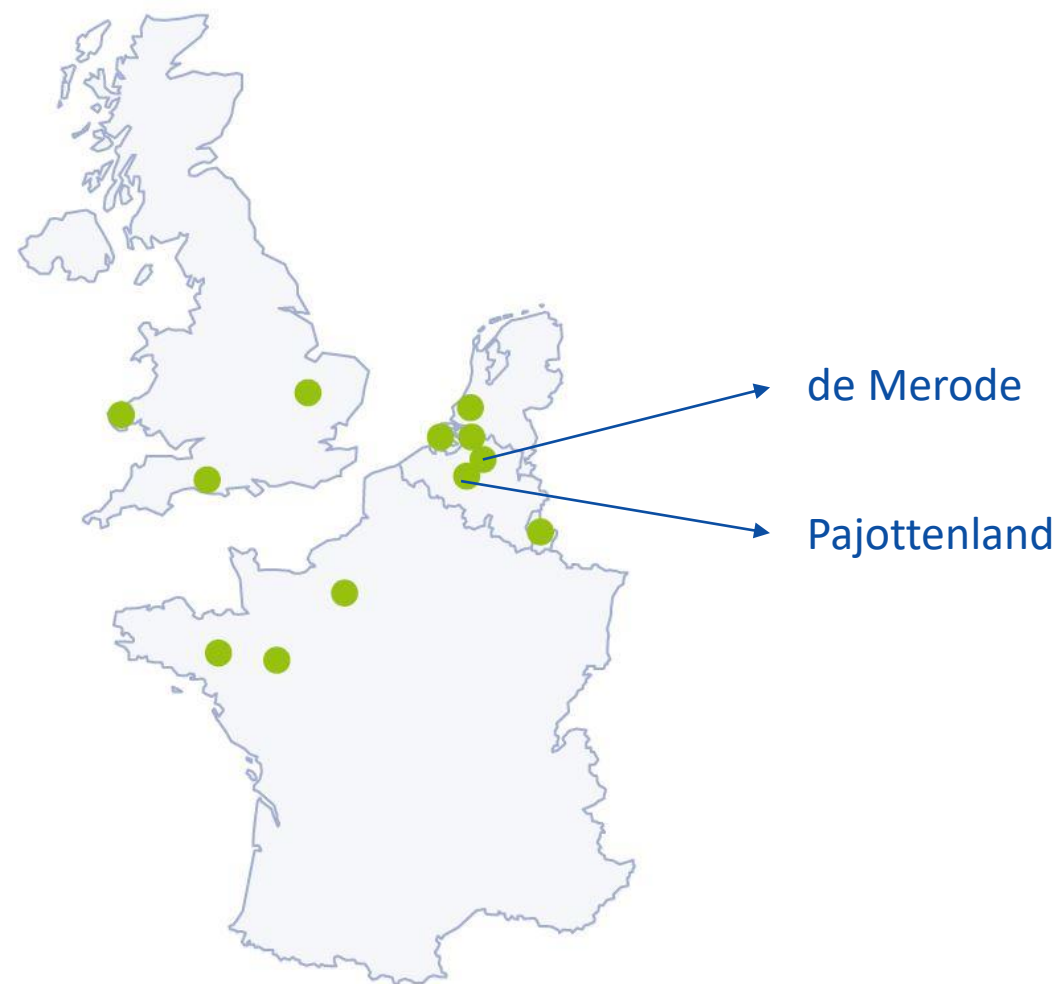
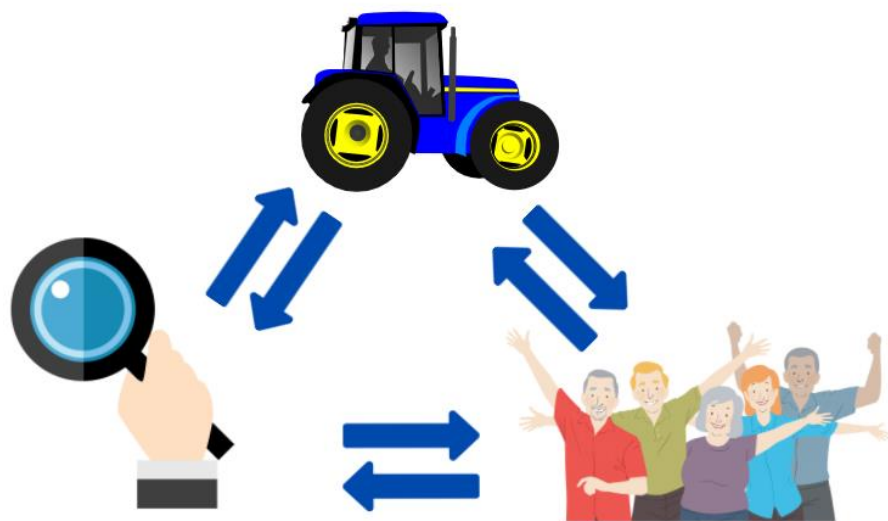
- Regionale leernetwerken & actieplannen
- Demonstratie & implementatie op bedrijven (incl. monitoring)
- Begeleiding in de vorm van masterclasses, leerplatform, webinars, flying experts, keukentafelgesprekken...

FAB-maatregelen stimuleren bij landbouwers

- regionaal landschapbeheerplan
- regionaal landbouw-burger netwerk (gebruik tools)
- regionaal + EU beleid (ontwikkeling beleidspapers)

Pilootgebieden

FAB

Interreg
North-West Europe
FABulous Farmers

WAT IS EEN FAB MAATREGEL?

Acties die genomen worden in of rond het veld en die selectief bepaalde **elementen van de biodiversiteit** stimuleren die nuttig zijn bij de **productie van een gewas**

The illustration shows a green tractor with a yellow stripe and a large rear wheel on the left. A white arrow points from the tractor to a red and white striped earthworm in the center. Another white arrow points from the earthworm to a corn plant with yellow cobs on the right. The background is blue with scattered white and yellow dots.

10 FAB-maatregelen

Vruchtwisseling

Mengteelten

Beheer bloemenranden

Groenbedekker

Aanvoer van
organische stof

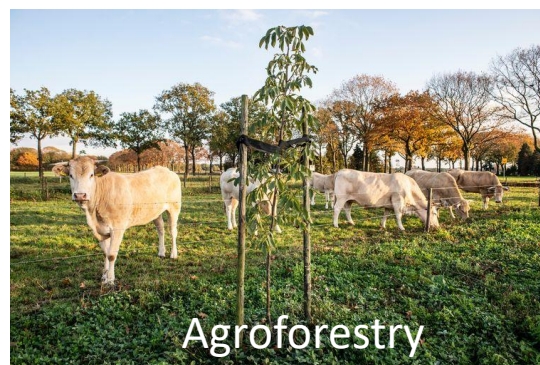
Niet-kerende
grondbewerking

Mestkwaliteit

Houtkantenbeheer

Agroforestry

*+ FAB-ondersteunend: gebruik
van fysische en biologische
gewasbescherming*

Pajottenland

- Boerennatuur Vlaanderen
- Hoofdfocus: beheer bloemenranden
In samenwerking met Biobest en HoGent
- Houtkantenbeheer
- Niet-kerende grondbewerking

de Merode

- Boerennatuur Vlaanderen
- Bloemenranden- & houtkantenbeheer
In samenwerking met Biobest

- APB Hooibeeekhoeve
- Vruchtwisseling
- Mengteelten
- Groenbedekkers
- Aanvoer organische stof
- Niet-kerende grondbewerking
- Mestkwaliteit
- Fysische gewasbescherming

Blijf op de hoogte

- [Site Interreg](#)
- [Informatie landbouwers](#)
- [Volg ons op Facebook](#)

- Contact Pajottenland: mathias.dhooghe@boerennatuur.be
- Contact de Merode:
 - leen.vervoort@boerennatuur.be
 - Gert.VANDEVEN@provincieantwerpen.be
 - Katrien.Geudens@provincieantwerpen.be

Thank you!

Interreg
North-West Europe
FABulous Farmers
European Regional Development Fund

The pursuit of agroecological principles by Flemish beef farmers

Advancing towards a body of thought for sustainable food systems

Louis Tessier

LLAEBIO Draait Door

29 Juni, 2021

Promotoren:

Philippe Baret
Fleur Marchand

Begeleiding:

Jo Bijttebier

Voorzitter

Pierre Bertin

Jury

Jo Bijttebier

Pierre Gasselin

Patrick Meyfroidt

Rebecka Milestad

UCL

Université
catholique
de Louvain

De Vlaamse vleesveehouderij in het gedrang

- Om historische redenen zeer intensief t.o.v. andere regio's
 - Vlaamse vleesveesector in economische crisis en onder maatschappelijk kritiek
 - Vleesveehouders op een kruispunt
- ⇒ Alternatieve paden meer dan welkom!
- ⇒ Agro-ecologie?

Landbouwpraktijken

Landbouwbedrijven

Publieke discours

Wetenschappelijke
activiteiten

Participatief onderzoek

Politieke organisaties

Sociale Beweging

Kritiek op huidig
landbouwmodel

Personaliteiten

Beleidsdocumenten

Agro-ecologie
als een gedachtegoed

Onderzoeksvragen

Wat is de relevantie van agro-ecologie voor de Vlaamse vleesveehouderij?

- Wat kan agroecologie in de praktijk inhouden voor de Vlaamse vleesveehouder?
- Hoe verhoudt de ene vleesveehouder zich t.o.v. de andere vanuit een agro-ecologische perspectief?
- Waarom zetten vleesveehouders agro-ecologie (niet) in de praktijk om?

Een middelgroot maar divers sample

		Gangbaar		Biologisch
korte keten verkoop rundvlees	8		11	
geen korte keten verkoop rundvlees	17		1	

Versterk diergezondheid op een geïntegreerde manier

Diergezondheid

Nutriënten-cycli Sluit nutriëntencycli

Geplande Diversiteit

Onderhoud een hoge diversiteit van soorten en genetische varianten in de tijd en in de ruimte

Biodiversiteit

Bescherm en gebruik natuurlijke biodiversiteit

Chemische Inputs Verminder het gebruik van externe (chemische) inputs

Ecologische Veerkracht

Verhoog de veerkracht en aanpassingsvermogen van het ecosysteem tegen drukken en schokken uit het milieu,

Streef naar zelfstandigheid ten opzichte van invloedrijke toeleveranciers of afnemers.

Commerciële Autonomie

Financiële Autonomie

Kennis-uitwisseling

Wissel kennis uit met verschillende bronnen om problemen en oplossingen te vinden.

Streef naar meer financiële onafhankelijkheid en controle over economische en technische beslissingen

Ruraal Sociaal leven

Onderhoud het sociaal netwerk op het platteland

Verbinding Producent-Consument

Werk samen met andere producenten en consumenten.

Creëer lokale voedselsystemen van productie en consumptie. **Lokaal Voedsel**

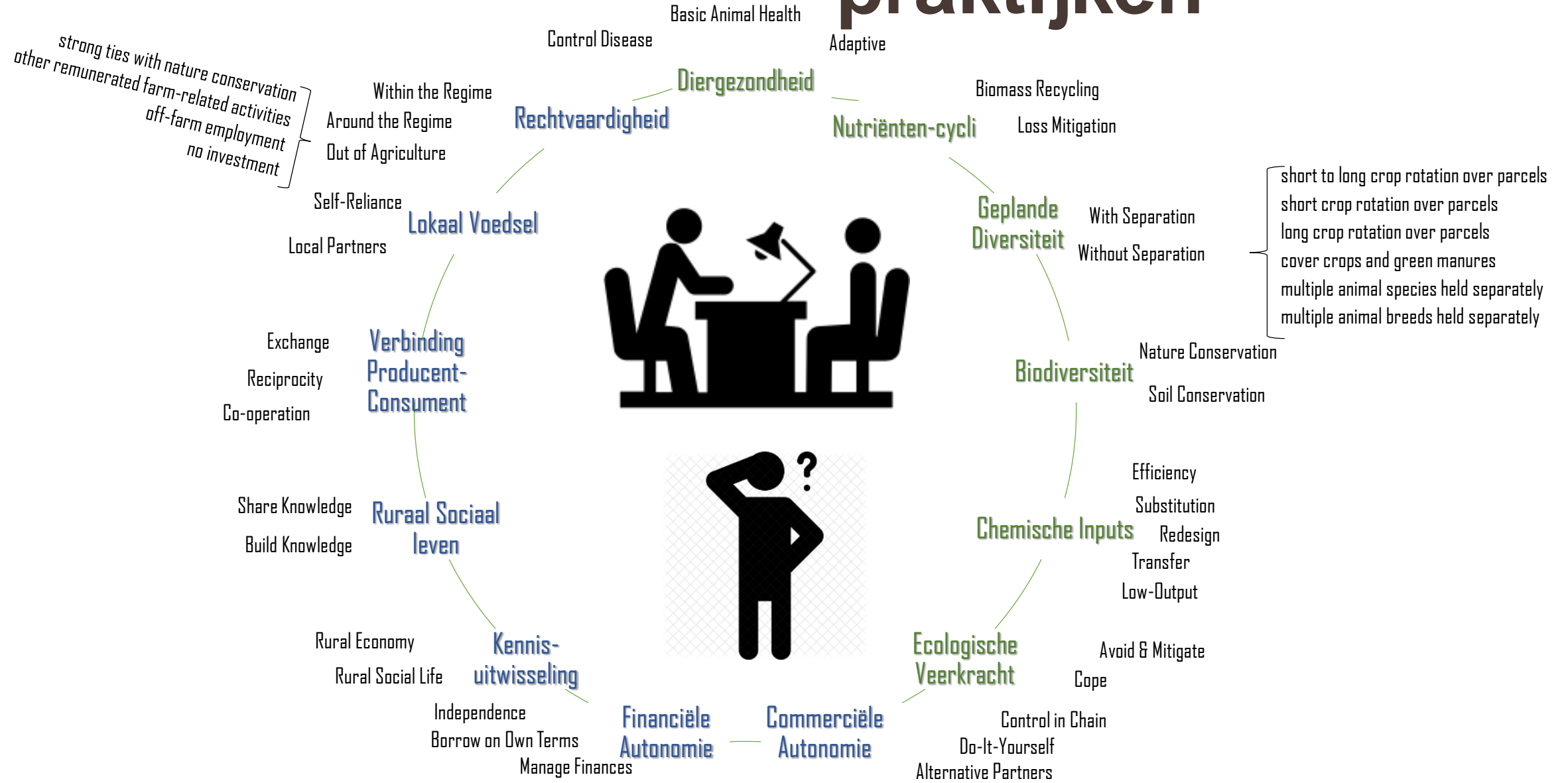
Rechtvaardigheid

Verdeel de lasten en de lusten van voedselproductie rechtvaardig

13 PRINCIPES

13 principes, 36 Actiepaden, 690 praktijken

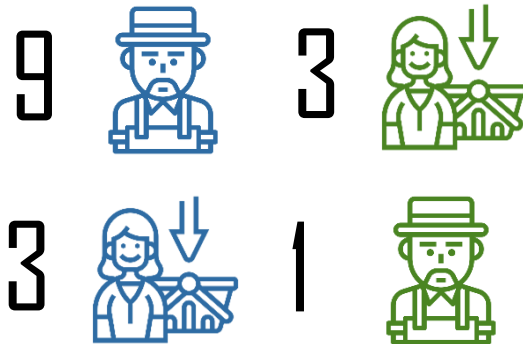

'Intensieve boeren'

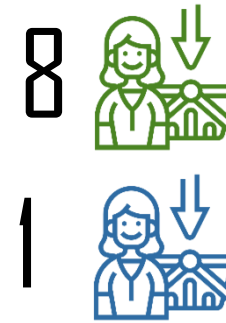

a minimum of "AE" practices: re-use of farm manure, crop rotation of minimal length, reduce losses during fertilizer application, go to info meetings for farmers

Landbouwers ertussenin

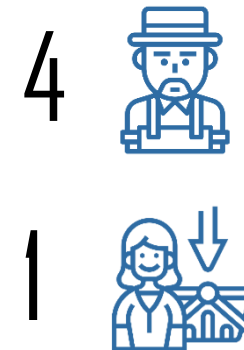

'Alternatieve boeren'

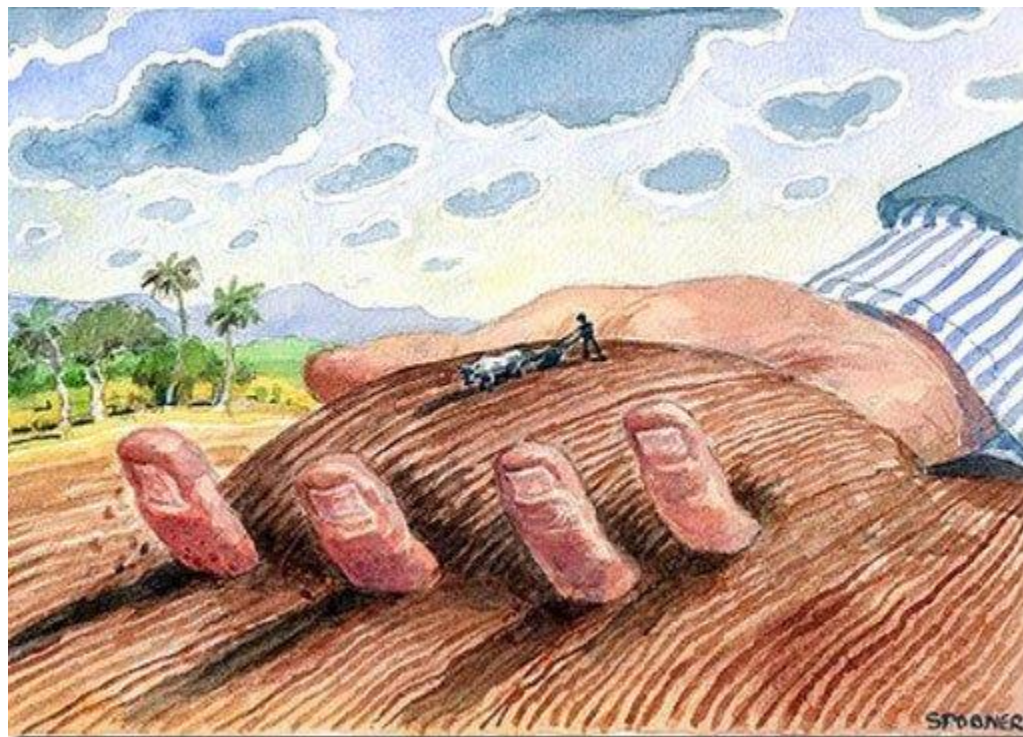
Grazing on natural grasslands, robust cattle breeds, grass-clover and grain-legume mixtures, green manures, crop diversification, bushes and trees in and around fields, direct sale to customers, and/or alternative sale channels, avoid lending, knowledge sharing in fixed groups with farmers, ...

'Duurzame gangbare ondernemers'

Monitor and limit dozes of fertilizer doses, maintain cover crops and green manures, wide crop rotation of monocultures, Belgian Blue breed, vaccination, early weaning, nutritionally balanced nutrition, build financial buffer, put commercial partners in competition, ...

'de' agro-ecologische machtsanalyse

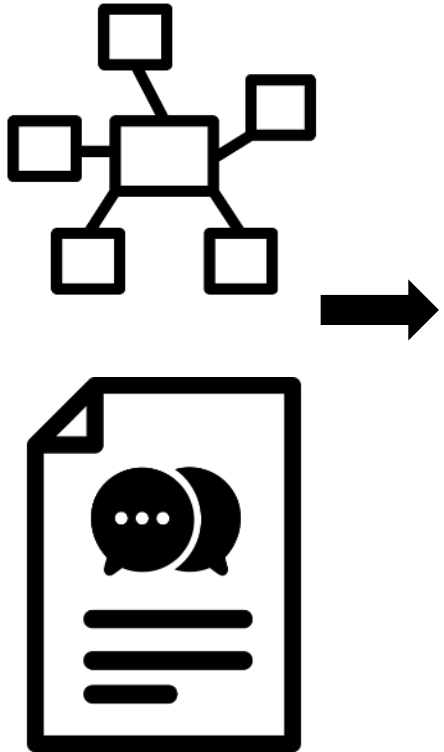
- Globaal regime gecontroleerd voor en door multinationale grootbedrijven, grootgrondbezitters, en Westerse staten
- Promotie van grootschalige, industriële en goedkope productie voor globale markten
- Landbouwers financieel en cultureel 'locked-in' in industriële praktijken en economische onderdrukking

Verzet tegen het systeem

- Kleine boeren, en hun bondgenoten in Noord en Zuid
- Onafhankelijkheid van agro-input en globale voedselmarkten d.m.v. traditionele en AE kennis
- Re-constructie van alternatieve, lokale en faire markten en partnerschappen tussen landbouwers en consumenten

AE machtsanalyse \leftrightarrow getuigenissen

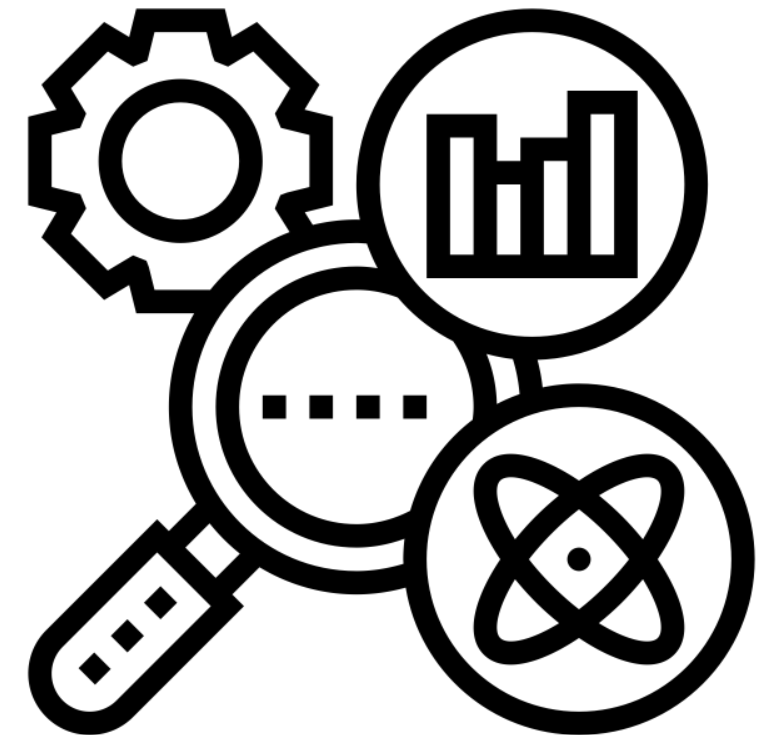

- ✓ Veel Ib'ers herhalen AE analyse
- ✗ Competitieve dynamieken en conflict binnen alternatieve markt-gebaseerde voeselsystemen
- ✗ Landbouwers hebben een zekere autonomie ook binnen de industriële ketens

⇒ Gebrek aan een kritische politiek economische analyse!

Vooruitblik voor Agro-ecologie als wetenschap

- Versta landbouwers als **sociale** actoren voor en/of tegen agro-ecologie
- Verder engagement met de kritische sociale wetenschappen
- Identificeer sociale structuren en culturele normen die (on-)agroecologische gedrag drijven,
- Bedenk en experimenteer met breed toepasbare alternatieve sociale organisatievormen voor AE
- Identificeer (politieke) strategieën om deze te realiseren

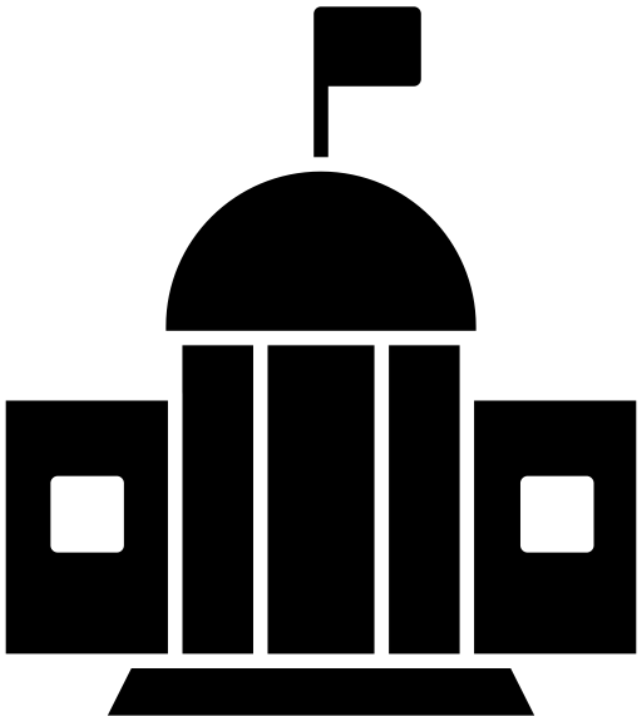
Vooruitblik voor Agroecology als Praktijk

- Landbouwers: werk samen politiek en economisch
- Maak strategische partnerschappen buiten de “niche” om uit de subcultuur te breken en de invloed van de beweging uit te breiden
- Erken de limieten van het (klein) (korte-keten) familiebedrijf of de landbouwercoöperatief

Vooruitblik voor Agro-ecologie als beleid

- Voorzie voldoende middelen (incl. knowhow & een levensonderhoud) aan landbouwers om met AE aan de slag te gaan
- Durf bestaande controlesystemen over productieve middelen (incl. land, patentrechten, verwerking, ..) in vraag te stellen.
- Voorzie de beslissingsstructuren die toelaten om democratisch productieve capaciteiten en publieke noden op elkaar af te stemmen.

The pursuit of agroecological principles by Flemish beef farmers

manuscript en opname publieke verdediging vrij
beschikbaar op sytra.be

Contact: louis.tessier@ilvo.vlaanderen.be

ILVO

Flanders Research Institute for
Agriculture, Fisheries and Food

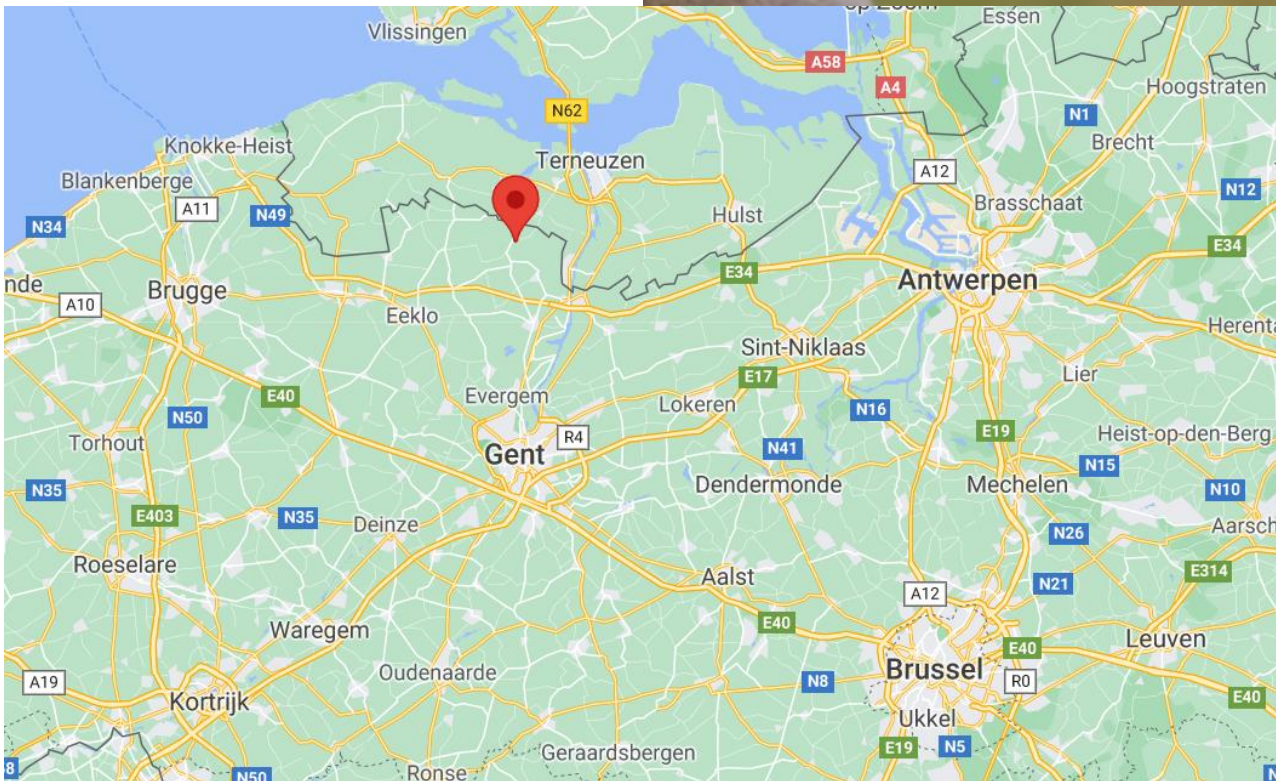
SYTRA

transition of
food systems

Aankondigingen Partners

LLAEBIO Draait Door op bezoek!

30 september 2021

Wil je je werk voorstellen in een volgende LLAEBIO
Draait Door?

Organiseer je een activiteit rond agro-ecologie of
biologische landbouw?

Laat het ons weten op:
llaebio@ilvo.vlaanderen.be

Bedankt!

